

ANY V

NÚM. 219

BARCELONA 4 NOVEMBRE 1892

Emili Vilanova

H. SERRA

Còpia fot. de A. Ferrepiere.

DON FRANCISCO Y EN NASI

o meu estimat amich lo Príncep del Congo, que d' algun temps á aquesta part venia fent las crónicas d' aquest setmanari, s' ha vist obligat á abandonar nos á causa de que 'l seu pare y senyor lo Rey del Congo, que va venir á aquesta ciutat pera assistir á la *mo-xiganga* en honor á Colón, va fugir cap á Fransa ab una dida, y ell ha sigut cridat á ocupar lo trono que deixá buyt l' autor dels seus días.

Si empunya lo ceptre tan bè com la ploma, augurém días de gloria y bienestar al seu país.

De moment sols podém dir que en lloch d' usar un ceptre d' or y brillants com son pare, empunyarà una mà de mortè que va encarregar á un torner del carrer de la Palla, ab qual utensili de cuyna se proposa picar los dits als concejals del seu país que robin als seus administrats.

No hi está ell per xó de delegats del Governador qu' investiguin los actes de tota lo seva llopada. Als administradors del seu regne que fassin *corre l' unglá*, 'ls darà cop de mà de morté y després... després... cap á la forca.

¡Que Deu li donga bon viatjel!

*
**

Jo no se 'l Princep del Congo lo que 'ls devía tenir preparat per aquesta setmana; pero com que acabém de passar la diada dels morts, se 'm figura que 'ls hauria desenterrat algun cadavre que 'ls parlés dels escándols qu' están passant, ab lo llenguatge fret y descarnat de la tomba.

¡Oh! si; á la forsa alguns qu' en vida van ser escandalosament ultrajats per llenguas viperinas y plumas que per lucro personal olvidan la noble missió de la Prempsa, deuen haver deixat son llit mortuori pera enterarse de la opinió pública y fersé un panxó de riure contemplant los restos denunciadors d' aquellas festas bunyols, y encubridoras de las disbauxas dels administradors d' ofici de la gran Ciutat de las Trampas.

A mi m' ha contat un guardiá del moll d' aqueix centre d' immoralitat de que acabo de fer menció, que la nit dels Morts al peu d' un monument magestuós y artístich qu' allí tenen erigit á la memoria del ilustre navegant descubridor de las Américas, va veure dos bultos blanchs, y qu' acostantshi va reparar en que eran dos esqueletos tapats ab llensols. Un d' ells portava unas frondosas patillas qu' acariciava ab las sevas netas mans -ningú hauria dit qu' havès estat arcalde y l' altre 's refilava ab riaïla de satisfacció lo seu bigoti de grill.

Lo diálech que sostenian era lo següent:

—«Vaja Quico—deya 'l del bigotet—no t' indignis y entornemsen á jeure. ¿Qué 'n vols esperar de certa gent?»

—¡Ditxòs de tú, Nasi,—contestava 'l de las patillas—que tot te fá gracia! Tú pots creure qu' aquellas banderotas de que m' has parlat pogan valer deu rals cada una; que l' adorno del Passeig de las Didás vintiquatre mil duros, y...?»

—Ab la propina sí.

—¡Pobra ciutat meval! Me sab greu d' haver sortit del panteón pera veurela. Jo 'm creya que ara que tot son bocadas de moralitat y de bona administració y de justicia estaria convertida en rica y abundant terra de Xauxa.

—Pero ¿qui n' ha parlat de moralitat? Aquell be-neyt que 't feya enfadar tant quan te posava en caricatura en lo seu periódich. Veus, jo en cambi, quan m' hi veyá m' atipava de riure, y exclamava: «¡Que 'n fa fer de cosas la enveja!» Com que t' havía anat tant al darrera perque 'l deixessis ser concejal y tú te 'l treyas sempre de davant á fástichs ¿que volías que fés? Tragar saliva y desacreditarte.

—Y ¿vols dir que ho va lograr aixó últim?»

—¡Y que havía de lograr! ¿No veus qu' era un nano al teu costat? Prou llensava 'l seu verí sempre que podia, com reptil asqueròs; pero la opinió pública ja s' ha cuydat d' aixafarli 'l cap. Ara també li posan á n' ell en los periódichs, y no pera incensarlo sino pera censurar la seva barra monstruosa.

—Pobre Pepet!

—¡Encare 'l compadeixes!

—Com á tots los meus enemichs.

—Aixó t' honra, Quico; pero lo qu' es jo, estich més content que quan anava ab los de la Colla á fer una arrossada. Ell va encarregar-se de pastejar lo programa de las *festas* que ha celebrat la nostra ciutat; ell va assistir á totas las juntas de la Comissió organitzadora, sense oposarse á cap dels acorts que 's proposaren ni protestar de cap d' ells y després de tot aixó, en diferents números del seu periódich ha dit atrocitats de las festas, de la Comissió y ab un xich mes del ¡pobre Cristófol! qu' ha aguantat la capa ¡Si aixó es moralitat... deixam encendre!

(Encén lo cigarro que se li havia apagat. Dos grossas llágrimas se desprenen dels ulls de don Francisco y van á perdres entre sas patillas.)

—¡Quins homes!

—Molts d' ells son com aquest puro. Ja ho has vist; semblava qu' havia de ser bó y ja hi he gastat tota una capsa de mistos sense lograr que tiri. Los homes que surten dolents s' han de llensar com aquest diable de cigarrot que si no 'l llensés me corsecaria.

—¿Per qué, donchs, los companys de Consistori d' en Pepet no feyan ab ell lo mateix que tu ab aquest cigarrot?»

—Y ho preguntas? ¿Per qué? Perque «*semos frigidis*» Aplica 'l quènto.

—Y qui te las ha contat á tu totas aquestas cosas? —Dos sepulturers que cada día venen á esmorsar sota 'l meu *cau* mortuori 'ls que quan han donat compte de la llesca de pá y l' arengada m' enteran de tot lo que passa llegint la prempsa satírica que lo que es ara 's fá uns tips de cridá á la bugadera! ¡No n' hi ha poca de roba bruta!—Y tota l' ha embrutada 'l sufragi.

—No ho creguis, Nasi, aixó es obra dels putiners qu' han prostituit lo dret del poble ¡Quan torni don Práxedes ja m' ho sabrás dir! Pero aixó deixemho corre, ja sabs que quan nosaltres administravan la ciutat de las Trampas, deixavan de recò la política. Ara no, si 's tracta d' una gloria—dich mal, de gloria no n' ha tingut cap—quan se parla de responsabilitats, los possibilistas clavan lo mort als conservadors, aquets als federales, los federales als fusionistas, etc., etc., que no sembla sinó que tots t'ingan culpa. ¿Y sabs per qué?»

—Perquè san servir la política de tapadora. Quan un presenta la dimissió manifestant que l' honra del partit ho reclama, no te 'l creguis, encare que fassi redolins.

—¡Esplicamho á mi, Nasil!

¡La por fa dir tantas cosas!

—Que las probas desmenteixen.

—Y 'l poble te á bé no creure.

—Per mes que siga la *ninfa* del arcalde.

—¡Pobra ciutat meval! ¡Pobre Colón que jo vaig col·locar aquí dalt, que n' has de veure de petitesas!

Entornemsen al cau, Nasi, que las dents ja 'm petan de rabia.

—Posahi aquest puro entremitj y que Leu hi fassi

mes que nosaltres. ¡Fumém! ¡Fumém!
—¡Plorém! ¡Plorém! Si jo pogués tenir la vara no
estaria la ciutat tan perduda.
Aixó sí, Quico:

A BARCELONA

Al só de ma guitarra.

¡Oh, gran ciutat dels comptes! ¡Oh, invicta Barcelonal...
Avuy que lluny me trobo de tú, ¡per ma dissort!
agafo ma guitarra, qu' encar que desentona,
ab ella vull cantarne, abans d' aná á fer nona,
las cent y una *bellesas* que 't donan *explendor*.

No vuy pas fer ta historia, per cert bastant *lluhenta*;
tampoch cantá á tos héroes dels segles ja passats,
ni menys remoure cendra qu' encar' está calenta:
tant sols ab ma guitarra y ab veu no molt potentia
ab tots los punts y cómas cantarne las vritats.

Tú tens un gran ensanxe ahont grans palaus ostentas
que jo 'ls habitaria... si me 'ls davan de franch,
(per mes que sols hi habitin los richs panxa-contentas)
los seus carrers son amples: mes sempre á las *palpentas*
tot l' any s' han de recorre boy plens... de pols ó fanch.

Tú enclous dintre ton cercle *bellesas de primera*;
tens de carrers y plassas un gran *ramell bonich*
que fá fortó de... *sébas*; que sembla una *porquera*;
las ratas s' hi passeijan fent *balls* á sa manera...
aixó... ¡oh, gran Barcelonal es lo teu *casco antich*.

La teva Policia de riure fá trencarne;
vigila ab *gran constancia* de dia com de nit;
si quan se necessita un *gura* vols trobarne...
(¡Mal llamp; vaya una *nota*! No puch aixó cantarne:
com qu' estich *algo débil* no dono 'l *dó de pit*).

Carrer Pelay, las Ramblas, Passeig de l' Aduana,
Passeig de *Sant Cristófol Colón* y altres qu' están
guarnits ab *llurs tarugos* per 'questa gent *barbiana*,
son malehíts mil voltas per la ciutat *pagana*
puig sols tots ells serveixen per romprers l' *ós Bertrán*.

Lo *cavaller d' industria*; la dona *respectada*
qu' *honradament* se guanya la vida... ó bé la mort,
serveixen per *distreure* la gent desocupada;
puig donan *espectacles*, (sense exigir *entrada*),
de quins lo *públich* guarda, sense volgué, un *recort*.

Per tos carrers y plassas, ficats dintre son cotxe
's veuhen á tot' hora molts *metxes* xarlatáns
qu' embáucan als imbécils, cridant á *trotxe y motxe*;
y d' entre-mitx del grupo s' *escapa* algún rellotxe
mentres son pobre ex-amó contempla 'ls *jochs de mans*.

Los cotxes; *jardineras*; los *ripers* y tram-vías
grans lluytas ne sostenen ab sanya *varonil*;
y *al fin de la jornada* resulta tots los dias
qu' alguns transeunts pacífichs pagaa tals *fetxorias*
quedant sota las rodas... com *cegas al barril*.

Son éixas tas *bellesas*, *invicta* Barcelona;
aquestas y altres moltas que *tractan de tú á Deu*;
mes... deixo de cantarlas que tinch d' anar á fer *nóna*,
puig no sols ma *guitarra xafada* desentona,
sino que per cantarlas... ¡me falta molta veul

JOAN ARBÓS ALEU.

—Si tu tinguessis la vara—otro gallo le cantara.»

Y si lector dijeres ser comento
como me lo contaron te lo cuento

LLICENCIAT VIDRIERAS.

REQUIEBROS

(Al autor de un article del mateix titol)

TO THOM sab tirarne.

En lo tirarlos bé ó malament, no m' hi fico.
La vritat es que, á sa manera, tothom es mes-
tre en l' art de *requebrar*, qu' es com si diguéssim en
l' art de *retrencar*, qu' es igual.

Perqué la primera condició, segons vareig llegir, es
tenir la llengua trencada; enrahonar més que un sach
de nous; no *cortarse* davant de faldillas.

Oy qu' es ben cert.

Si 'l primer requiebro té sal, (perque 'ls requiebros
volen amaniment,) 'ls demás ja surten amanits.

Naturalment que si s' entertolliga la llengua la pri-
mera vegada de tirar un *piropo*, 'ls que despues 's tirin
ni ab tota la sal de Cardona s' empassan; no tenen cap
gust.

Jo crech que 'ls requiebros deuen ser improvisats
pera fer efecte.

Los requiebros estudiats no fan gracia per solta que
tinguin.

No es que 'lo hom ne sábiga d' improvisar requie-
bros: vol génits especials; vol venirne de mena; vol una
mica de *barra*

Es dir, sense la falta de *chic* per part del reque-
brant, pot succehir que la falta de *pésquis* de la xico-
ta requebrada ó dels que sentin lo requiebro inflaheixi
en lo mal efecte que causi: fá de mal assegurar.

De totas maneres, mentres no tiréu capellans, tirant
requiebros, tiréu al dret.

Y mentres no 'us tirin algún tronxo per algún re-
quiebro mal tirat, tiréune sense pó.

A mí, lo primer cop que vaig tirar lo primer requie-
bro á tota una *real* mossa, realment váren tirarme lo
primer *tomatech* primerench de la temporada.

Y vaig tancar de cop la caixeta dels requiebros.
Que 'n tiri qui 'n sábiga.

PEPET DEL CARRIL.

Secció Regiliosa

SANT DEL DIA:

Santa Pallissa

Gran funció en deshonor de *l'ant Joseph de la Roca*
y *Roca*. Lo *pere Diluvio* es l' encarregat de demostrar
las deficiencias y crassa ignorancia d' aquest Sant, lo
mes lleig del cel.

S' acabarà la funció ab un ball de *sucietat* ab acom-
panyament d' *arpa*.

AVISOS

Hi ha un saldo de concejals que 's darán arreglats
de preu.

CARRÉ DE 'N CARBASSA.

LOS DESPATXOS

—Que 'm vol mirá 'l bagul?
—Oy que ho tindrás al bagul si m' has fet corre algu-
na cosa!..

HONRAS INMA-CUL-ADAS

MANIOBRAS!

Mvuy que, gracias á qui se las mereixi, s' han acabat las maniobras, vull fer, encare que malament, pero de la manera que sabré, una ressenya de las fatigas que passá eix pobre *caloyo*.

Per comensar, diré que sortirem de Lleyda al só d' aquell tan sapigut *no comerás patatas, no*; y al compás de 'l cranch, cranch, que feya 'l plat de llauna que portava penjat á la bayoneta, marxavam en direcció á 'l *Campo de batalla*, ó lo que fos, sens altra novetat, que la de que als deu minuts de caminar ja estava cansat.

¡Allí hi havia *aire marcial!* No faltava si no que m' hagués posat á cantar alló de 'l *Chaleco Blanco*:

Que bonito es, ver marchar...

A pesar del fret qu' hi feya, cada moment, degut als tips de *bufar*, posava ma á la bota que portava plena d' aygua. (No 's creguin de vi, perque no se si ho saben, que á ne 'ls soldats no 'ns agrada 'l vi. No fem com los d' Olot, que per ol-lorarne un bot, varen vendres los gegants á Figueras).

Sempre 'm recordaré de la primera nit que vaig passar en l' allotjament que 'm senyalaren.

Me feren dormir en una cuadro ahont hi havia una mula que no semblava si no que s' hagués proposat ferme la *Santissima*. ¡Ni que l' haguessin posada al mon per estarse continuament tirant còssas!

A l' altre dia, despres d' haverme queixat, m' arreglaren un llit en la cuyna, y al se 'n demá al matí, vaig despertarme en lo balcó. Jo prou me preguntava *¿cóm es possible que t' trobis en lo balcó, si ahir vespre t' adormires en la cuyna?* Al final, poguí sapiguer que las pussas m' hi havian portat. ¡N' hi havian de mes grossas que 'l caball de 'l General!

Un detall. Semblará estrany, pero es tan veritat com lo sol que 'ns ilumina. (Está nuvol y plou).

En lo riu Cinca, l' altre dia vaig agafarhi una tunyina. M' explicaré com. Antes han de saber que jo soch molt aficionat á pescar ab canya. Durant los pochos ratos que teniam de descans (y quan lo sol ja era alt), la meva patrona, que es una baturrica *com-il-faut*, que si m' hagués manat qualsevol cosa l' hi *haguera fet* desseguida, 'm va deixar una canya, y allí haurian vist la meva *reverencia* en direcció al riu. Un dels dos ó tres dias qu' hi vaig anar, arribo, tiro l' am á l' aygua. y com los peixos no picavan, sens dubte perque eran aragonesos y conegueren qu' era un catalá 'l que pescava, ¡pataplaf! jo que 'm poso á geurer sota d' un noguer, á pesar de la fresqueta que feya, y «dorm. soldat.»

Dich «dorm soldat» per parodiar aquell ditxo, no vagin á creures ara qu' estich soldat d' algun puesto, no senyor, soch tot d' una pesca.

Deu minuts faria qu' estava en los brazos de *Morfeyo*, quan me sentí un fort tanto en lo nas.

¡Qui sab lo que 'm creya que era! Tirant per lo cap baix, lo menos va semblarme que 'ls enemichs nos atacavan y que m' havia caygut una granada al cap.

Esverat vaig alsarme, y veigí qu' era una nou que cansada, sens dupte d' estarse á l' arbre, havia pres la determinació de ficarse 'm al ventre.

¡Si tots los soldats fossen com tú,—vaig dirme,—pobre patria, en bonas mans tindrias lo *pandero*.

Me entraren ganas de menjar nous aragonesas; ab dos brincos pujo á dalt, y comenso á fer lo *paquet*.

—*Oye, chiquio, ¿qué haces ahí?*—va dirme un *del campo*, com ne diuhen allí, que per mi era un d' aquells de l' any vuyt que l' havian guardat pera llavor, ó pera ferme á mi las *feynas*.

¿Qué li havia de dir?

—*Mire V., me paseo*. Fill meu, las emprengué á garrotada seca ab mi y 'm deixá feu un tomátech. ¡Casi res, alló que 'ls ampurdanesos ne diuhen una *tunyinal*!

A no ser per aquest contra-temps, á pesar d' anar molt carregat, fins lo punt de semblar un munt de corretjas que caminavan solas, degut á lo petit que soch, estaria molt content d' haver anat á las maniobras.

Perque la veritat, no deixa de ser un honor per un militar, poguer dir en alta veu «Jo vaig pendrer part en aquellas bata'las»... simuladas, per supuesto, perque á haver anat de serio, haguera demostrat que encare que petit... d' alguna cosa 'm serveixen las camas.

ANTÓN G. Y PY

La diada dels morts

Al tocar la mitja nit
quan arriba aytal diada,
diuhen que s' alsan los morts
deixant desertas las caixas
per armarne un gran sarau
en tant que los vius descansan.
Allí junts, pobres y richs,
no 'n fan poca de gatzara...
Treuhen dels ninxos las flors
las coronas y las llántias,
y ho penjan dalt dels xiprés,
pujant l' un á sobre l' altre.
Per animá un xich lo ball
tres ó quatre mascles cantan,
mentres las demás parellas
comensan ab goig la dansa.
Quan están tips de ballar
s' assentan á terra ab ansia
y fins la eixida del sol
allí están garla que garla.
L' un explica 'l que sufrí
mentres pel mon caminava,
l' altre que aymava ab deliri
á una nena molt recaya,
y no volent los *papás*
deixá á n' als joves casarse
's va foradá d' un tiro
la closca una tarde al Parque.
Altre qu' havia sigut
regidor, va dir alsantse,
que no poguent tolerar
las trampas que á aquella casa
solen ferse diariament,
morí d' una enrabiada.
Aixís tots van conversant
fins qu' el sol per sobre l' auba
ab sos xardorosos raigs
los fa tornar á sas casas (1).

Al tocar la mitja nit
quan arriba aytal diada
diuhen que s' alsan los morts
deixant desertas las caixas,
mentres los vius entristits
esperan l' endemá ab ansia
per pogué aná al cementiri
á resar pels que descansan.

J. T. Y R.

1. Ninxos.

Recort d' una corrida de toros

(IMITACIÓ)

Tornarán los bons toreros
á la plassa á trevallar
ab los ayres *sandungueros*
que tenen per torear.

Tornará á la presidencia
algun senyor molt discret
que tirant la clau ab *ciencia*
aixafará algun barret.

Braus picadors tornarán
posant picas de primera,
qu' al primer cop passarán
dalt de la contra-barrera.

Clavarán banderillers
banderillas de *mistó*,
com las que reb á milers
lo partit conservadó.

Tornará *mestre* que conta
ab un saber colosal,
matant la bestia més tonta
com si fos un criminal;
á aplaudirlo tornará,
qui per ell entussiasmat
de goig y orgull no hi veurá,
y estará tan engrescat
que tirarà al *redondel*
bons cigarros y sombreros
remontantlo fins al cel
per sé 'l més brau dels toreros.

Pero las sis pessetonas
que vaig dar per endavant
tan blanquetas y bufonas...
aquestas, no tornarán!...

M. GARDÓ FERRER

Declaració sabateresca

Jo, lo sabaté de fama,
de ton *cuero* enamorát,
vinch á darte la proclama,
perque vull sigas la dama,
d' un sabaté molt tivat.

L' ofici, nó es pás dolent;
lo porvenir es segú;
digam si 'm vols, al moment,
que 'l sabaté pretendent,
está enamorat de tú.

Ets lo *ninyol* empegát
que 'l cor ansia ab tristesa:
y ab molta seguritat,
me traspasas fil ingrát,
ferintme ta fortlesa.

Ets la *troca* que 'm capdella,
ets lo clau que 'l cor me clava;
ho ets tot per mi nina bella,
mentres no sigas costella,
del artista que t' alaba.

Dónam lo si que ho vol Deu,
nó sigas tant mala dona,
que 'l sabaté Pep Moreu,
sap amagá 'l *tirapeu*
si veu que la fruyta es bona.

J. BERNAT DURÁN

LA CÁNDDIDA

Era una nena aristócrata
l' hermosa Cándida Plácida,
y anava á las funcions líricas
igualment que á las dramáticas,
y li agradavan las cómicas
y sobre tot las de májica,
hont veyá cosas poéticas
que li semblavan fantásticas;
També anava á veure mímicas
y savia fer gimnástica
y parlava molt de químicas,
y de posiciones geográficas,
de manifestacions cívicas,
de personas diplomáticas,
d' alguns fets de la política,
d' aritmética y gramática,
de poética y retórica
y de marítimas máquinas
que ab la forsa de las élisas
portan 'ls vapor á l' Africa,
y á recorrer las Américas
y fins las islas británicas.
Avuy te amigas estúpidas
que van á missa boy pálidas;
s' ha fet de juntas benéficas
per poguerse fer simpática,
y ab tot y tantas polémicas
y sent sa riqueza válida,
no hi ha hagut may cap hipócrita
que 's vulgués casá ab la Cándida.

J. MIRALLES.

¿VIU Ó MORT?

¿Soch *viu* ó *mort*? veus aquí
una pregunta que 'm faig
encara que vinch y vaig,
de la vida en lo cami;
per lo que fugen de mi
soch mort, pel tracte agressiu
dels vivents, un *viu*, motiu
donant que sospiti 'l cor
que m' olvidan com un *mort*
y 'm maltractan com un *viu*.

Sent pobre, ser *mort* me crech
y so *viu* puig no soch tonto,
pero, ab la *vida* no hi conto
puig apenas menjo y bech,
no entench de quin modo dech
sapiguer sí 'l càlcul erro,
mes, tement que si 'l esguerro
lo mon de mi 's podrá riure
si soch *viu*, deixeme viure
si soch *mort*, feume l' enterrol

JOSEPH M.ª CODOLosa.

LITOGRAFIA BARCELONESA

G DE

Ribera y Estany

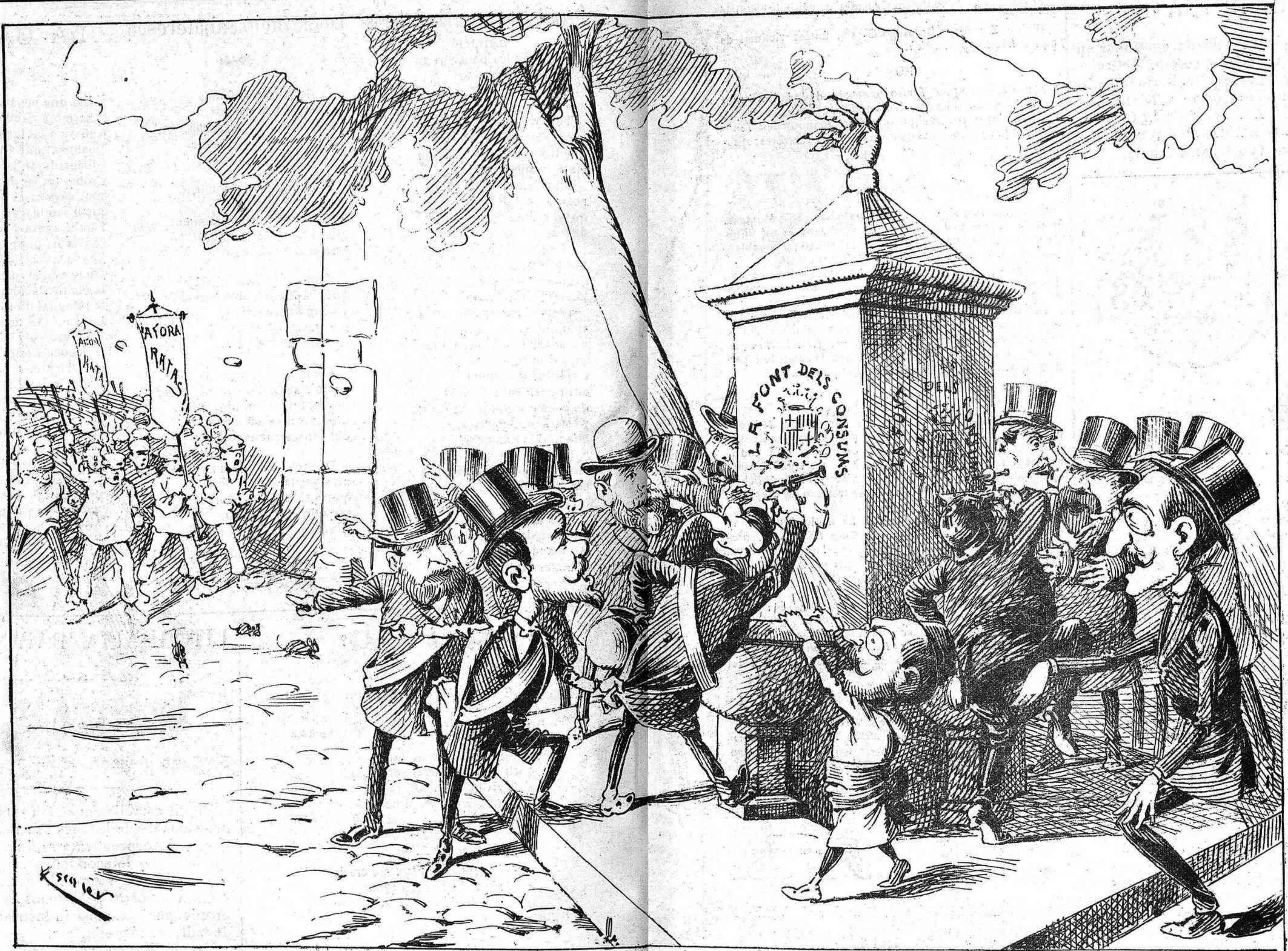
5, Sant Ramón, 5. = Barcelona.

En dit establiment se fan tota classe de im-
pressions desde las mes senzillas á las mes lu-
xosas, ab sorprendenta rapidés y preus inve-
rossímils per lo económichs.

Tarjetas de visita ab cartulina superior.
Gran assortit de cromos de totas classes,
propis per' anuncis industrials, programas
de ball, menús, etc., etc.

Especialitat en carnets pera Societats.
En preparació elegantíssims dibuixos pera
felicitaciones propias pera las Pasquas de Na-
dal.

—Qui es reder?
—Apa cuyeú, que ve lo gura.

NOSTRE RETRATO

Avuy tenim la satisfacció de continuar en la nostra popular Galeria lo retrato del celebrat articulista y novelista D. Emili Vilanova. Los seus primers passos en lo Teatro han sigut dos triunfos: *Las bodas de 'n Cirilo y Qui... compra... maduixas?* están fent las delicias dels concurrents al Teatro Catalá.

PRINCIPAL

Si lo popular *Don Juan Tenorio*, de Zorrilla, quan es executat per una reputada companyia no fos prou alicient pera lograr omplir un teatro, ho fora sens dupte la notable y ben pensada decoració del tercer acte, puig en ella lo reputat escenógrafo Sr. Fernández ha donat mostres de ser molt estudiós, logrant fer una revolució en lo teatro (artísticament parlant) per haver enterrat aquella poca importancia que 's donava á l'acte de la celda, justificant dit artista ab sa obra mestra totas las entradas y sortidas dels personatjes d' un modo tan acertat, que en anys sucesius será necessari que las empresas fassin algun gasto en lo decorat del esmentat quadro.

També dit escenógrafo 'ns ha vestit ab un' altra obra d' art, lo quart acte, logrant també ab ella sentar lo renom de eminent artista que gosa entre sos compatriotas.

En quan á l'execució que li donan los actors, 'ns sembla impossible que l' eminent vate D. Joseph Zorrilla hi trobi un *pero*; tanta es la perfecció ab que executan sos personatjes tots los principals actors de la companyia. Nosaltres fa molts anys que no haviam gosat tant sentint aquells armoniosos versos com en la presenta temporada, corroborant nostres asertos los molts aplausos y *bravos* que continuamente se sentian. Creyem inútil dir que los principals héroes foren las Srtas. Cobeña y Revilla y Srs. Calvo (Ricardo), Gimenez, Cuevas y Diaz.

No vacilém en assegurar que aquest *tenorio* será lo *principal* de Barcelona.

CIRCO BARCELONÉS

Ha obert de nou sas portas aquest teatro inaugurant ab lo *Don Juan Tenorio*, una companyia formada de *elements* dispersos, dirigida per los veteranos del art, Sra. Fabiana García, Srs. Isidoro Valero y Domingo García, haventse correspost mutuament espectadors y artistas, ja que si aquella fou escassíssima, en cambi lo desempenyo fou tant *original* que continuamente provocava la *chacota* dels concurrents á las galerias (no hem dit de la platea, porque hi regnava la mes completa soletat.)

Y de segur que ells al veure l'entusiasme de 'ls morenos debían dir (com aquell *célebre* concejal): «Qui, mes hi fá mes hi pert»

¡Qui 'n modo de *executar* los versos y *dir* los desafios!

Ja cal que se 'n confessin y además demanin la bendició apostólica.

¡Pobres Zorrilla y Domingo García, únicas víctimas de aquest *libertino valeristich*.

ROMEA

Segueixen en aquest Teatro los ensajos de *L' infern á casa* de D. Frederich Soler que deu estrenarse proximament.

Las *Maduxayres* han sigut aplanadas en motiu dels *Tenorios* que proporcionan magnificas entradas al favorecut colisseu.

Res mes de nou.

NOVETATS

Molt aplaudida sigué la xistosa parodia del Sr. Moragas, titulada *La taberna del ninot* la que, á despendres son autor de alguns xistes carregats de *pebre*, la trobariam notable y hasta digne de figurar en lo catálech dels saynetes.

Molt contribuí al bon exit lograt, lo acertat desempenyo que en conjunt tingué, sobressurtint d' un modo notable lo Sr. Oliva.

Tant dita obreta com *L' hereu Jordi* del reputat Sr. Torres, que cada dia es rebut ab mes aplauso, han hagut de suspendres pera donar *expansió* á las *malifetas* del *Tenorio*, que aquest any ab lo cambi d' actors que ha sofert lo repartiment, han sacrificat á en Zorrilla y al públich.

TÍVOLI

Molt extemporani resulta actualment *El pais de la olla* per ser las mes de sas escenas tan *trasnotxadas* que á penas se te record d' ellas per las molts evolucions que continuamente fá la política pero á pesar de tot sigué bastant aplaudida ja que sempre resulta del agrado del públich lo sentir com los nostres governants se treuen los *drepets al sol*.

Entre las pocas novetats que hi ha en lo present any deu mencionarse lo quadro referent á las festas del Centenari de Colon que sigué celebrat per la *sal* que hi derrama lo *Pajaritu* (a) Sr. Roca, aixis com també per la preciosa decoració, obra del Sr. Chia qu' es copia exacta del carrer del Hospital, tal com estava en aquelles festas.

Lo desempenyo lograt en conjunt, no passa de regular y la *mise en scene* comensa á ser mol de *vellut*.

¿No li sembla senyor Ignaci que si venia una comissió á inspeccionar las mallas que *calsan* la secció de figurants carlistas, las trobarian indignes de la reputada sastreria del senyor Elias?

CALVO-VICO

Ab lo refors del conegut actor Sr. Nieto y la resurrecció de la obra *matris* del Tenorio titulada *El convidado de piedra*, se inaugura diumenje passat la temporada d' hivern havent recullit molts aplausos tant l' artista debutant, com la Sra. Perez y Sr. Molgosa.

Pera després de haverse desfogat tot lo posible ab lo *tenorio*, el *nuevo id* y el *convidado*, se preparan obras de *mágica* montadas ab bastant espectacle.

UN CÓMICH RETIRAT.

FOTOGRAFÍAS INTERESANTES

CATÁLOGO 50 céntimos
en sellos de correo

The Publishing Office = AMSTERDAM.

UNA SERENATA

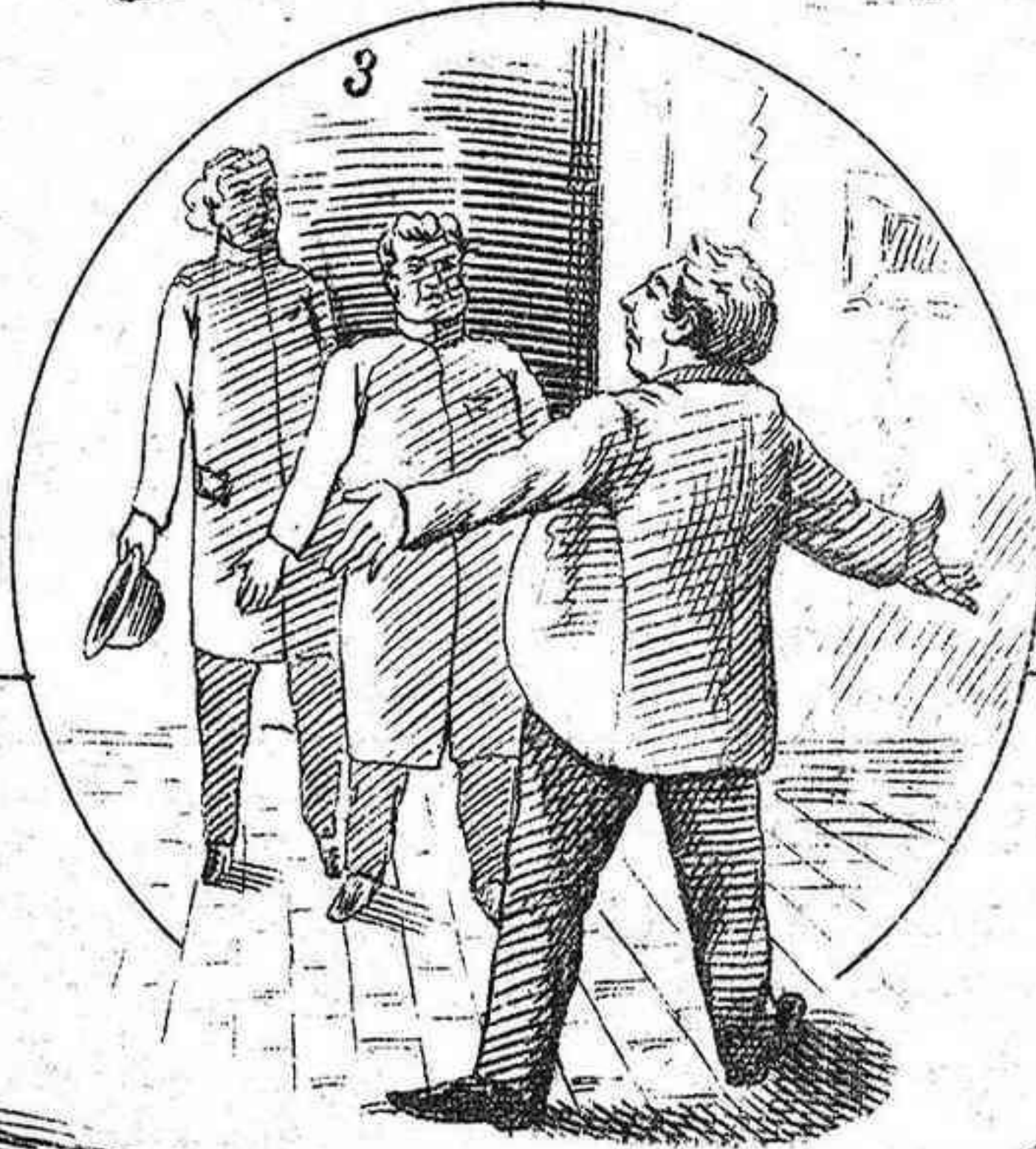
1

2.

L' ensaig,

La serenata.

4

La pinya.

5

Un vehi que vol dormir.

Prats 1892

UN HÉROE

Poesia desbaratada premiada en un certamen humoristich organiat per la colla de
«La Mitja Negra»

Un dia que feya lluna
y las estrellas cantavan
y 'ls núvols feyan un ball
al compás de tres guitarras
que tocavan deu cigarros
dels de ral, comprats á Espanya,
en lo gran pais d' América
hi ballavan la sardana
de la comedia *Garin*
varios cocos ab las mares
dels dátils, tots dirigits
per lo burro de un terrayre.

Quan se vá acabar la festa
lo burro va descalsarse
y á caball de una xeringa
van acompanyarlo á casa
qu' era á dalt de un para-rayos
de la riera de 'n Malla.

Mentres un coro de muts
li feya una serenata
l' Ajuntament de Calaf
li coronava las camas
y un manco del Poble 'sech
las orellas li planxava.

Lo burro tan satisfet
d' aquells obsequis estava
que alsant los espolsadors
que en lloch de cua portava,

se va fe un forat al ventre
d' ahont sortí una cabalgata
y un estrany castell de fochs
ab un soroll que espantava.

Los metjes de Gratallops
tots varen posarse en marxa
y per serhi mes aviat
l' un pujá á caball del altre,
pro van trobar pel camí
una gallina de llauna
que se 'ls va menjar á tots
deixant no més las sabatas.

Lo burro que ho va saber
aixamplant un xich las alas
tirá un parte á la gallina
per menjársela á la brasa.

La gallina hi va á peu coix
y quan del burro la fatxa
va veure, fa un gran singlot
y ab veu de llum crida: ¡Pare!
pro 'l burro que era un talent
forrat de paper d' estrassa,
li va dir: Si vens d' Hamburgo
vesten á vendre ous á Espanya.—
y ficantse la ma als ulls
se treu vint centims en plata
perque puga aná á menjar
café y llet alli á l' Eslava.

Un cop la gallina fora
lo burro va cantá un *ária*
que segons va di en Frascuelo
era escrita de 'n Panxa Ampla.

Un municipal que 'l veu
li apunta una arma de canya
y 'l burro tot rodolant
se 'n va aná á pará á la Rambla.

Alli uns emblanquinadors
se 'l van ficá á la butxaca
y van anarlo á empenyar
á quinze cèntims per barba.

Un fanal ho va saber
y va dir á un *quita-tacas*
que de 'l bronze d' aquell burro
se podia ferne estátuas.

Tal dit tal fet; lo fan fondre
á dintre un barret de palla
y 'n van fer quatre lleons
que eran mes lletjos que en Cánovas

Si algú te ganas de venrels
que agafi 'l tren de Vallcarca,
y á sota de Montjuich
dormint los veurá tots quatre.

J. ASMARATS

Campanadas

Si be es vritat que los *quefes* durant las maniobras y des-
prés de las maniobras van anar malament de ventre, sabem
que á los soldats no 'ls va anar pitxor, pus 's parla que tot
sumat 'is van tocar dos *guardias civils* per barba.
Y á beure... al Cinca.

En la «Tertulia Serra» de Gracia van posarse en escena lo
diumenge passat la pessa *Un mal tanto* que fou ben in-
terpretada y 'l xistós monólech *Lo setè sant matrimoni* ori-
ginal de nostre estimat company de redacció D. A. Guasch
Tombas, que va recitar ab molt salero lo jove Sr. Ortiga,
recullint bona cosa d' aplausos.

Algun periódich havia indicat lo nom del Sr. Tort y Mar-
torell pera arcalde de Barcelona.

Si es broma puede pasar;
mas á tal punto llevada,
no es mes qu' una pastarada
molt retepaticular.

Lo dimars va sortir pera Madrid lo nostre particular
amich lo reputat Mestre Pedrell, autor de la ópera «*Piri-
neus*», que deu ser representat en lo Real en la present
temporada.

Ja cal que s' agarri bé com va fer lo «Gran poeta inglés»
de la Lliga.

Calculin vostés de la capacitat de lo Sr. Porcar y Tió quan
se diu que te per conceller á n' en Roca y Roca.

Es tot quant se pot dir.

Aixó so s dona la mida del nostre arcalde.

Diu que en quan van saber los concejals lo de la Confe-
rencia-protesta de *La lliga* van tenir que ferse sangrar del
espant.

No n' hi havia per menos.

Un tranquil ha calculat que lo *terceto* de Tenorio, Ciutti
y Brigida del Circo del carrer de Montserrat, reuneixen la
friolera de uns dos cents anys.

Ja n' hi ha per haverne fet de *crimenes y delitos*.
¡Angelets de Deu!

El Diluvio ha deixat com nou al Sr. Roca y Roca.

Que torni á ser concejal.

Que no hi tornarà.

Sembla que 's vol proposar la colocació dels retratos dels
actuals Concejals á la galeria de *Catalans ilustres*.

Ben pensat... Jo 'is hi posaria pero ab una nota que ja
'ns romiriam.

Ja tenim cassos d' *influenza* á Paris.

Cólera! tifus! *influenza*!

Nosaltres tenim conservadors qu' es la peste mes terrible.

¡Ah! y Concejals del *Centenari* qu' es la negra.

A la cuenta s' ha hagut de rectificar alló de que quan lo Sr. Canadell parlava en lo Consistori, un burro *delingut* li feya *dño*.

Va ser *solo* del Sr. Canadell.
Res... questió de número.

Lo distingit abogad de Figueras, Sr. Amat, ha tingut la desgracia de perdre una fillera.

Acompanyem coralment al sentiment de nostre amich.

Agafat al vol:

—Noy, l' Ajuntament está en la agonia; te vida per poch temps.

—¿Donchs que té?

—Malaltia *secreta*.

Recomanén á tots los pares que vulgan donar una instrucció sòlida als seus fills, que 'ls portin al «Colegio Universal» domiciliat en lo carrer Ample n.º 59 y dirigit per lo ilustrat senyor D. Enrich de Palma.

Dit colegi se veu cada día mes concorregut per los coneixements brillants que en ell hi adquireixen los alumnos, sobre tot en las classes d' idiomas qu' están á càrrech del docte llingüista Sr. Ragazzoni.

Los magnífichs resultats del curs anterior demostren palmariament lo inmillorable método que se segueix en tan important centre d' ensenyansa.

BIBLIOGRAFIA

Ab lo titol de *Música del presente* ha publicat lo entusiasta wagnerista Sr. R. Salvat C. un estudi filosófic musical en que en conceptes molt ben descrits tracta de superior la música del seu idol á la que los grans genis Meyerbeer, Beethoven y altres, han deixat á la posteritat.

Apart de algunas consideracions que no hi estem prou contormes per no ser nosaltres tant apassionats del mestre alemany, recomaném dita obreta á nostres lectors y particularment als idolaitras per l' autor de *Lohengrin* ab la seguritat de que 'ns ho agrahirán.

Además figura en dit tomo una exposició rasonada del drama titulat *El anillo de Nibelungo* que conté los tres grans capituls *Die Walküre*, *Siegfried* y *Götterdämung*.

¿QUE ES LA VIDA?

Si per l' infant que no es nat
l' esdevindre es casi rés
y pel vell que mitj mort es
boyra y fum lo temps passat,
¿Si 'l passat es passat já
y l' esdevindre no 's mida
al cap de vall de la vida
no se pás que restará?

JOAN DALMASES MONFORT.

Repichs

En lo periódich que fa varias revistas de espectacles sense assistir á las representacions ó sia l' eco possibilista, hem vist que 's felicitava al actor Sr. Valero ab motiu de la representació de *don Juan Tenorio* en lo teatro del Circo Barcelonés.

Be digui la vritat. ¿Que també se 'l rifa?

Si es aixis, es mal fet, porque pobre Isidoro á la seva edat una ensarronada, pot portarli funestas conseqüencias.

Lo dilluns mentres pluvia estavan los carri-cubas regant la Rambla.

Ab tot 's veu la bona administració de la Casa Gran.

Encara no 'ls avian?

Ja ha dictaminat lo consabut peritatje que las banderas *ben pagadas*, no valían mes que sis rals cadà una.

Be, que no s' han de tornar los cuartos pagats de més?

Primer tornarán las aurenetas de Becquer.

Ja ho veurán.

Es tant lo númen poétich del concejal Sr. Roca y Roca, qu' aquest dia va improvisar lo següent pareado,

*Si el alcalde me escuchara,
otro gallo le cantara...*

Sembla impossible un talent tan gran en un home tan lleig!

D' aixó se 'n diu poeta de forsa.

Un periódich diu que ja que l' arcalde ha dimitit, que fan los demés concejals?

Pot ser recullen las engrunas.

Ja cal que fassin una forta abrassada á la banda.

Perque no la veurán may mes.

¡May mes!

Avuy deu tenir lloch en lo Govern Militar, lo concell de guerra d' oficials generals qu' ha de veure y fallar la causa instruida contra un Comandant, per lo delicté de malversió de caudals.

¿Quan veurem algo per l' istil contra algun concejal?

¡May!

Diu l' héroe de Sagunto que los nostres soldats poden fer la guerra hasta sense aliments.

Es probat... en las maniobras.

¡Quin fetje!

Lo concejal Sr. Roca y Roca en la célebre sessió de la renuncia y en mitj de sa *brillant* oratoria, digué que dimitia tots los carrechs concejils porque ha vist que *qui mes hi fa, mes hi pert*.

Potser si que 's pensa que 'l creurem si diu que s' ha sacrificat en algo.

¿Que vol dir que ara haurá d' anar á captar?

Telegramas

Africa, 2.—8 matí.—¿Ningú 'n dona més?... ¡Dos centas cinquanta pessetas.. ¡Dos centas cinquanta pessetas per cada apreciat espanyol!

ARA-VA-BÉ

Sant Martí de Provencals, 2.—9 matí. ¡Malviatje 'l monj que vinga un altre Ajuntament á ferho mes malament que nosaltres...

CRUSTÓ

CRIDAS

Qualsevol y qualsevulga que doni rahó de qui vulga formar part del nou *Consistori*, que 's dirigeixi per escrit á qui corresponga.

Es necessari un certificat de bona conducta y una demostració clara de no haver may robat res á ningú.

'S pagarà comissió.

CORRESPONDENCIA

Anirá: Anton J. y Py, Staramsa, Joseph Molas, F. T. R., «Epigramatic» de Manubens, J. Miralles, Pera Llorét, Declaració sabate-resca, de J. B. Durán, J. Oromi, Arreglat,

J. Conangla: Massa trist, Lo que volém es riure, Pau Llana. No mes ha estat inspirat ab lo pseudoim, Fassis concejal que hi guanyará.

E Daurat: Lo favor mes gran que poden ferli es no publicárho. Quin empenyo en ensenyar las orellas...

CALENTAS Y GROSSAS

—'N vols una Pepet?
—Si me la pelas...

PERA LAS PRÓXIMAS PASQUAS DE NADAL

s' está confeccionant un notable assortit de TARJETAS-CROMO propias pera felicitacions de

Serenos, Vigilants, Mossos de Café, Perruquerías, Fondas, Carters, Repartidors, Forners, Lampistas, Sabaters, Manyans, Carboners, Escombriayres, etc., etc.,

en la sens rival LITOGRAFIA BARCELONESA de Ribera y Estany, situada en lo carrer de SANT RAMON, NÚM. 5.

PREUS SENS COMPETENCIA

SECCIÓ DE TRENCA-CLOSCAS

LOGOGRIFO NUMÉRICH

- 1 2 3 4 5 6 7 8—Nom de dona.
- 7 8 3 6 8 5 8— » » una isla
- 1 6 3 4 5 8—Ciutat catalana.
- 7 8 3 6 4—Nom de un actor.
- 3 4 7 8—Ciutat estrangera.
- 3 4 7—Un licor.
- 3 2—Nota musical.
- 1—Censonant.
- 4 3—Mineral.
- 1 6 7—Planta de Riu.
- 7 4 5 8—Bestia peluda.
- 3 4 7 8 5—Nom de home.
- 3 8 7 4 5 8— » » dona.
- 3 2 1 4 7 6 3—Carre » Barcelona.
- 3 2 1 4 3 6 4—Nom » home

J. P. ROMANS.

TRENCA-CAPS

Maria Guerrace

Sans.

Ab aquestas lletas degudament combinadas, buscar lo nom de tres ciutats catalanas.

LL. GUIZÁN GRAHIT

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NÚMERO ANTERIOR

Xarada.—Mo li-ne-ra.

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL·LUSTRAT Y LITERARI

Preus de suscripció:

Espanya y Portugal, trimestre.	1'50 pta
Cuba y Puerto Rico id.	2 "
xtranger id.	2'50 "
Número corrent.	0'10 "
" atrassat.	0'20 "

NOTA—Tota reclamació podrá dirigir-se á la Administració y Redacció del periódich, carrer de Sant Ramón, n.º 5, LITOGRAFIA DE RIBERA Y ESTANY.

Lit. Barcelonesa, S. Ramón, 5.—Barne